

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod y Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod:	28ain o Fawrth, 2023
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Dyfrig Siencyn
Swyddog cyswllt:	Sian Jones, Rheolwr Twristiaeth, Marchnata a Digwyddiadau Gareth Jones, Pennaeth Cynorthwyol Amgylchedd
Manylion cyswllt:	sianjones@gwynedd.llyw.cymru garethjones3@gwynedd.llyw.cymru
Teitl yr Eitem:	Ymateb Cyngor Gwynedd i ymgynghoriad Llywodraeth Cymru i sefydlu cynllun trwyddedu statudol yng Nghymru ar gyfer llety gwyliau

1 Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Cefnogaeth i ymateb Cyngor Gwynedd i ymgynghoriad Croeso Cymru ar sefydlu cynllun trwyddedu statudol yng Nghymru ar gyfer llety gwyliau.

2 Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

2.1 Ar 16 Rhagfyr 2022 cyhoeddoedd Llywodraeth Cymru ymgynghoriad ar sefydlu cynllun trwyddedu statudol i ddarparwyr llety ymwelwyr yng Nghymru a bod angen ymateb erbyn 17 Mawrth 2023.

Mae'r ymgynghoriad yn ceisio adborth ar yr opsiynau posibl ar gyfer cyflwyno cynllun trwyddedu statudol ar gyfer pob math o lety ymwelwyr, gan gynnwys llety gosod tymor byr, a fyddai'n ei gwneud yn ofynnol cael trwydded gyda'r nod o godi safonau yn y diwydiant Twristiaeth. Ceisir barn ar ffurf, natur a gweithredu'r cynllun yn ogystal a gofynion creu cyfundrefn trwyddedu statudol yma yng Nghymru.

Bu trafodaeth Rhyngadrannol cyn llunio'r adborth i'r 27 cwestiwn sydd yn rhan o'r holiadur canfod barn Croeso Cymru. Ceisir cefnogaeth y Cabinet i safbwynt Cyngor Gwynedd sydd wedi ei ddatgan drwy'r ymatebion yn yr holiadur.

3. CEFNDIR

- 3.1 Mae'r economi ymweld yn newid yn gyflym, ac mae rôl llety ymwelwyr yn gysylltiedig â heriau mawr i gymunedau ledled Cymru. Ym mis Gorffennaf 2022 ymrwymodd Llywodraeth Cymru i sefydlu cynllun trwyddedu statudol ar gyfer llety gwyliau fel rhan o becyn o fesurau i fynd i'r afael â'r effaith negyddol y gall ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr ei chael ar argaeledd a fforddiadwyedd tai i bobl leol yn ein cymunedau. Gallai'r system drwyddedu statudol arfaethedig gael ei defnyddio i hwyluso'r broses o gasglu'r ardoll a helpu i sicrhau bod data cywir ar bob darparwr llety ymwelwyr fel y gellir codi'r arddoll mewn ffordd deg. Mae Croeso Cymru eisoes yn gweithredu cynllun graddio ansawdd ddi dal gwirfoddol ar gyfer llety ymwelwyr.
- 3.2 Yn ystod y flwyddyn diwethaf, mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn ymgysylltu â rhanddeiliaid ac wedi bod yn ystyried sut y gallai cynllun o'r fath weithio yng Nghymru. Cododd rhanddeiliaid a gymerodd ran yn yr ymarfer cwmpasu cychwynnol a'r ymchwil ar gyfer y cynnig hwn bryderon nad yw rhannau penodol o'r sector yn bodloni nac yn cydymffurfio â'u rhwymedigaethau statudol.
- 3.3 Bwriedir i gynllun trwyddedu statudol gynnig ffordd o fynd i'r afael â hyn drwy ei gwneud yn ofynnol i bob darparwr roi tystiolaeth ei fod wedi bodloni gofynion penodol er mwyn gweithredu, megis cael yr yswiriant cywir ar gyfer darparwyr llety, cadarnhad o ganiatâd cynllunio i ganiatáu i'r safle gael ei osod, tystiolaeth o asesiad risg tân, tystysgrif diogelwch nwy, a phrawf o ddiogelwch trydanol, i rhestru ychydig o enghreifftiau.
- 3.4 Bydd y cynllun hwn yn sicrhau bod safon gyson (o ran cyflwyno tystiolaeth ynglŷn â'r gofynion hynny) y bydd yn rhaid i bob weithredwr ei chyrraedd.
- 3.5 Byddai cynllun trwyddedu statudol hefyd yn rhoi gwell data a chofrestr gynhwysfawr i Lywodraeth Cymru a'r awdurdodau perthnasol, nad ydynt ar gael ar hyn o bryd. Bydd dealltwriaeth o raddfa a natur y sector yn adnodd pwysig yn y ffordd y caiff polisiâu a gwasanaethau eu defnyddio a'u datblygu, naill ai'n lleol neu'n genedlaethol.
- 3.6 Cynigir y dylid cynnwys pob math o lety ymwelwyr o dan y cynllun hwn a bydd camau gorfodi yn cynnwys arolygiadau, yn bennaf archwilio'r ddogfennaeth a'r dystiolaeth wreiddiol er mwyn sicrhau eu bod yn ddilys ac yn gywir. Argymhellir bod y gofrestr o ddarparwyr trwyddedig yn un cyhoeddus ac ar gael i ddarpar ymwelwyr er mwyn cadarnhau cydymffurfiaeth eiddo y maent yn dymuno aros ynddo.
- 3.7 Bu i Wasanaeth Polisi Cynllunio'r Cyngor gyflwyno adroddiad a gwaith ymchwil tai gwyliau i'r Cabinet ar y 15 o Ragfyr 2020. Un o argymhellion y papur hynny oedd y dylai Llywodraeth Cymru ystyried cyflwyno system o drwyddedu statudol ar lety gwyliau er mwyn sicrhau gwell rheolaeth ar y rhannau o'r sector na gaiff ei reoli o dan y trefniadau presennol.
- 3.8 Mae'r ymgynghoriad yn gofyn am farn ar fwriad Llywodraeth Cymru i sefydlu cynllun trwyddedu statudol i ddarparwyr llety ymwelwyr yng Nghymru.
- 3.9 Er bod y Cyngor yn cefnogi'r egwyddor o ddatblygu cynllun cofrestru gorfodol ar gyfer llety gwyliau, dylid nodi bod rhai o fewn y sector yn lleisio pryderon ynghylch creu prosesau ychwanegol i fusnesau twristiaeth sydd eisoes yn wynebu heriau wrth ail-

adeiladu busnes yn sgil Brexit, Covid a heriau costau byw. Byddai angen i unrhyw brosesau a threfniadau cofrestru newydd fod mor syml a phosib.

Ymateb

- 3.10 Fel rhan o'r broses ymgynghori, mae yna gyfres o 27 o gwestiynau penodol yn cael ei ofyn er mwyn hwyluso'r broses o ymateb. Gweler yr ymateb drafft sydd wedi ei baratoi i'r cwestiynau hynny yn **Atodiad 1**. Mae'r isod yn grynodedb o'r prif bwyntiau sydd yn cael ei wneud mewn yn yr ymateb drafft i'r ymgynghoriad:
- 3.11 Mae'r Cyngor yn cefnogi'r egwyddor o sefydlu cynllun trwyddedu statudol i ddarparwyr llety yng Nghymru. Bydd y gweithdrefn gorfodol yn cynnig cyfundrefn teg i bob darparwr llety. Ystyrir fod y cynllun trwyddedu yn un o ystod o fecanweithiau hanfodol sydd angen ei roi ar waith er mwyn ceisio cael rheolaeth dros y defnydd a wneir o dai fel llety gwyliau. Gan hynny, llwyr cefnogir egwyddor y bwriad ac ystyrir fod yna fanteision amlwg cysylltiedig.
- 3.12 Pwysleisir y bydd angen sicrhau fod yna hyfforddiant ac adnoddau priodol ar gael er mwyn sicrhau llwyddiant y mesur rheoli hwn. Os oes cynlluniau i drosglwyddo'r cyfrifoldebau am orfodaeth a sicrhau safonau ynghlwm a'r cynllun trwyddedu yma i Lywodraeth Leol, mae pryder sylweddol am adnoddau fyddai ei angen i gwblhau a sicrhau llwyddiant unrhyw gynllun.
- 3.13 Credir fod angen cael gweithdrefn trwyddedu orfodol mewn lle fel modd o reoleiddio'r sector. Yn bresennol mae yna ddiffyg mecanwaith rheoleiddio yn bodoli ynghyd a mecanwaith sydd yn sicrhau fod safonau disgwylidig yn cael eu cyrraedd a'u cadw (iechyd a diogelwch). Ymhellach fe fyddai gan weithdrefn drwyddedu orfodol y fantais ychwanegol o fod yn gronfa gwybodaeth (math, ansawdd a lleoliad) a fydd yn cynorthwyo i gael gwell dealltwriaeth o'r ddarpariaeth bresennol.
- 3.14 Credir y byddai gweithdrefn trwyddedu yn sicrhau fod pawb sydd yn darparu llety gwyliau yn gweithredu i'r un gofynion a chan hynny sicrhau tegwch a chysondeb.
- 3.15 Byddai angen cytuno ar y dystiolaeth sydd ei angen a'r safonau sydd angen eu cyrraedd gan y gallai hyn olygu gwaith sylweddol.
- 3.16 Pwysleisir yr angen i Lywodraeth Cymru yn genedlaethol lunio rhestr o ddarparwyr llety ymwelwyr er mwyn gwybod pwy sy'n gweithredu yn y diwydiant. Hyn yn hanfodol bwysig er mwyn cael gwell dealltwriaeth o berfformiad y sector twristiaeth yn lleol ynghyd a bod o gymorth wrth lunio strategaethau a pholisïau perthnasol yn y dyfodol gan sicrhau llwyfan effeithiol ar gyfer cyfathrebu rhwng Llywodraeth Cymru ac Awdurdodau Lleol a darparwr llety ymwelwyr yng Nghymru.
- 3.17 Oherwydd y goblygiadau ar gost mae'r Cyngor yn anghytuno gyda'r cwestiwn o brosesu yn Genedlaethol a gorfodi yn lleol trwy Awdurdodau Lleol. Does gan y Cyngor mor capasiti i weithredu yr elfen gorfodi. Bydd angen llawer iawn o adnoddau ychwanegol i gyflawni hyn yn yr enwedig yn yr ardaloedd lle mae lefel uchel o lety gwyliau fel sydd yng Ngwynedd. Mae angen sicrhau bod trefniadau trwyddedu ayb yn cael eu defnyddio yn hytrach na dyblygu ar gyfer trwyddedu gorfodol.
- 3.18 Amlygir yr ystyriaeth i dderbyn drwydded gyfyngedig ar gyfer digwyddiadau untro neu flynyddol. Pryderir y galli'r gofynion yn gysylltiedig â gosod llety gwyliau ar gyfer y math yma o ddefnydd, a thrwy hynny cyd-fynd efo'r holl anghenion cysylltiedig fod yn feichus ar gyfer cyfnod y ddarpariaeth. Cwestiynir os oes yna ymagwedd fwy hyblyg a llai beichus y gellir ei gymryd?

- 3.19 Cytunir y dylai darparwyr llety ymwelwyr ddarparu'r wybodaeth / y ddogfennaeth ac y dylai fod yn ofynnol iddynt roi tystiolaeth/cadarnhad eu bod yn cydymffurfio â'r gofynion.
- 3.20 Cytunir â'r egwyddor y dylai ddarparwyr llety ymwelwyr nad ydynt yn cydymffurfio wynebu mesurau gorfodi. Oni bai fod yna fesurau gorfodaeth briodol mewn lle, mae'r ymarferiad a'r gofynion yn ddiwerth, ond bydd hyn angen adnoddau ychwanegol sylweddol a dylid gweithredu hyn ar lefel genedlaethol.
- 3.21 Mae'r Cyngor yn cytuno gyda'r egwyddor o osod ffi safonol. Ond bod cytuno i'r egwyddor yn ddibynnol ar y ffi a fwriedir ei osod. Hynny yw os yw'r gost yn gysylltiedig â'r ffi yn gymharol fychan efallai y byddai'n haws ac yn dderbyniol gosod yr un ffi. Credir hefyd ei fod yn ddibynnol ar beth yw oblygiadau archwiliadau posib o lety ymwelwyr.
- 3.22 O ran amlyder adnewyddu argymhellir adnewyddu fod yn seiliedig ar yr amllder sydd angen adnewyddu'r dogfennau cysylltiedig a bod rhif y drwydded yn cael iw arddangos gan y darparwr lletya unrhyw platform hyrwyddo digidol trydedd parti
- 3.23 Argymhellir bod elfen o'r ffi trwyddedu neu ardoll ymwelwyr gael ei ddefnyddio i amlygu ac hyrwyddo yr Iaith Gymraeg a'r diwylliant o fewn gwahanol ardaloedd.

4. RHESYMEG A CHYFIAWNHAD DROS ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

- 4.1 Croesawir yr ewyllys a'r cymhelliant sydd wedi ysgogi'r Llywodraeth i gynnal yr ymgynghoriad hwn i sefydlu trefn trwyddedu statudol i ddarparwyr llety ymwelwyr yng Nghymru. Bwriedir cyflwyno adborth y Cyngor i Llywodraeth Cymru ystyried ymhellach tra yn datblygu'r strwythurau i gyflwyno trefn trwyddedu statudol i ddarparwyr llety gwyliau yng Nghymru.

5. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

- 5.1 Bydd ymateb Cyngor Gwynedd i'r ymgynghoriad yn cael ei gadarnhau gyda Croeso Cymru.

UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

Sylwadau'r Swyddog Monitro:

"Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb".

Sylwadau'r Pennaeth Cyllid:

"Nid yw'r penderfyniad a geisir yn creu ymrwymiad ariannol. Nid oes gennyf wrthwynebiad i gynnwys yr ymateb o safbwynt priodoldeb ariannol."